

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 8 lutego 2024 r.

Poz. 1623

UCHWAŁA NR LXXXII/484/2024 RADY MIEJSKIEJ W WĄGROWCU

z dnia 30 stycznia 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 dla Miasta Wągrowca

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2023 r., poz. 40 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.²⁾) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 dla Miasta Wągrowca w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Wągrowca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Wągrowcu
(-) Jakub Zadroga

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2023 r. poz. 572, 1463, 1688

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 poz. 289, 535, 1606

Załącznik do uchwały Rady Miejskiej w Wągrowcu

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA
2024 – 2030 DLA MIASTA WĄGROWCA

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	2
SŁOWNIK NAJWAŻNIEJSZYCH TERMINÓW.....	3
Rozdział I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030 DLA MIASTA WĄGROWCA.....	4
Rozdział II. DIAGNOZA SKALI PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA OBSZARZE MIASTA WĄGROWCA ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM LICZBY PROCEDUR NIEBIESKICH KART REALIZOWANYCH W LATACH 2020 – 2022.....	5
2.1. NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY DANYCH MIEJSKIEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W WĄGROWCU ZA LATA 2020 -2022	7
2.2. PRZEMOC DOMOWA A PROBLEM ALKOHOLOWY W RODZINIE	7
2.3. PRZEMOC DOMOWA W OPINII MIESZKAŃCÓW MIASTA WĄGROWCA.....	8
2.4. SKUTECZNOŚĆ SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ZDANIEM SPECJALISTÓW – WYNIKI I WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ ANKIETY	8
2.5. ZASOBY - INSTYTUCJONALNE ELEMENTY SYSTEMU WSPARCIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ DOSTĘPNEGO DLA MIESZKAŃCÓW WĄGROWCA NA TERENIE MIASTA.....	10
2.6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ, ANALIZA SWOT	15
Rozdział III. CELE PROGRAMU	16
3.1. CEL, ADRESACI i REALIZATORZY PROGRAMU	16
3.2. CELE, DZIAŁANIA, PODDZIAŁANIA I WSKAŹNIKI PROGRAMU	17
3.3. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	21
3.4. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	21

WSTĘP

Wiele osób w Polsce doświadcza codziennie przemocy domowej. Doświadczenie przemocy domowej to nie tylko „bycie jej ofiarą” (w starym brzmieniu Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie), ale to także cierpienie wynikające z faktu bycia świadkiem przemocy. Przemocy, którą stosują osoby mieszkające najczęściej pod przysłowiowym jednym dachem.

Pisarz Jacek Hołub w książce „Beze mnie jesteś nikim” (wyd. Czarne 2021) obrazowo pisze, że „przez nasze domy płynie rzeka agresji, bólu, cierpienia i nienawiści”. Nie inaczej jest w Wągrowcu, w którym przeciętnie co trzy dni dochodzi do interwencji Policji w miejscu zamieszkania osób uwikłanych w przemoc domową. Wszczęte i kontynuowane procedury Niebieskiej Karty to zaledwie jakaś część tego zjawiska, kiedy istnienie przemocy zostało „upublicznione” przez zgłoszenie osoby doznającej przemocy lub świadka przemocy.

Nowa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej rozszerzyła znacznie krąg osób, które z mocy ustawy mogą doświadczać przemocy domowej. Mogą to być nie tylko osoby zamieszkujące, w tym samym mieszkaniu i doznające przemocy od domownika, który np. tradycyjnie stosuje różne formy przemocy fizycznej.

W nowym brzmieniu ustawy – przemoc domowa może występować także „na odległość” w wyniku hejtu elektronicznego, w którym osoba stosująca tę formę przemocy co prawda już nie mieszka z partnerem/partnerką, ale w przeszłości była jakiś czas z nią w partnerskiej relacji. Specjaliści zajmujący się przemocą sygnalizują, że w Polsce daje się zauważyć ewoluowanie tego zjawiska polegające np. na coraz większym wyrafinowaniu czynów osób stosujących przemoc, którzy w skrajnych przypadkach przechodzą od stosowania długotrwałej przemocy psychicznej do zabójstwa osoby doznającej przemocy bez etapów pośrednich tj. bez aktów przemocy fizycznej (fragment wypowiedzi dr Grzegorza Wrony na konferencji w ROPS w Poznaniu 15.11.2023 r). Dlatego diagnozowanie przemocy stanowi spore wyzwanie nawet dla specjalistów z wieloletnim doświadczeniem.

Różne są formy przemocy domowej, potrafi ona dojrzewać latami i zaczyna się często pozornie niewinnie od długotrwałego zaniedbania różnych potrzeb dzieci. Na przeciwległym krańcu wiekowego osób doświadczających przemocy znajdują się seniorzy doznający często przemocy ze strony swoich dorosłych dzieci w postaci także długookresowego zaniedbania.

Przemoc domowa w Polsce nosi cechy garbu wielopokoleniowego, jej korzenie tkwią głęboko w czasach pańszczyzny a grupą osób najbardziej dotkliwie doświadczającą przemocy są kobiety w różnym wieku. Według raportu Kantar liczba osób stosujących różne formy przemocy w rodzinie wynosi ok. 9 mln dorosłych obywateli Polski (Kantar Ogólnopolska Diagnoza Przemocy w Rodzinie Raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Październik 2019 s.21)

Dlatego - przyjmując do wiadomości ogromną skalę tego zjawiska – nie należy się na nie biernie godzić. Zespołowi Interdyscyplinarnemu w Wągrowcu bliski jest pogląd, że wszyscy mieszkańcy miasta Wągrowca mają prawo do życia w środowisku bezpiecznym i wolnym od przemocy domowej. Wychodzimy z założenia, że w obliczu zjawiska przemocy domowej prawo do ochrony prywatności życia w rodzinach przemocowych, gdzie codziennie łamane są prawa człowieka schodzi zdecydowanie na plan dalszy, a na pierwszy plan wysuwa się potrzeba ochrony osób doświadczających przemocy i natychmiastowe jej zatrzymanie.

Dążąc do zwiększania dobrostanu psychicznego mieszkańców miasta Wągrowca przygotowano program, który opatrzone misją przewodnią o następującym brzmieniu:

Gmina Miejska Wągrowiec czując się odpowiedzialna za jakość życia mieszkańców, dąży do minimalizacji ryzyka narażenia ich na doświadczanie przemocy domowej, oraz ochrania osoby doznające przemocy domowej, tworząc i wcielając w życie spójny system działań ujętych w GMINNYM PROGRAMIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 – 2030 DLA MIASTA WĄGROWCA

W procesie jego tworzenia inspirowano się konstrukcją, układem treści dwóch istniejących Programów: Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, oraz Wielkopolskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025.

Zespół Interdyscyplinarny w Wągrowcu

SŁOWNIK NAJWAŻNIEJSZYCH TERMINÓW

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która weszła w życie w dniu 22 czerwca 2023 roku, doprecyzowała pojęcia/terminy: **przemoc domowa, osoba doznająca przemocy domowej, osoba stosująca przemoc domową, świadek przemocy domowej.**

Według ustawodawcy **przemoc domowa** to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udržczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Ileokroć w ustawie jest mowa o osobie **doznającej przemocy domowej** – należy przez to rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego

- wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez osobę **stosującą przemoc domową** należy rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wymienionych wyżej.

Świadkiem przemocy domowej – wg ustawodawcy – jest osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Rozdział I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030 DLA MIASTA WĄGROWCA

Gmina Miejska Wągrowiec ma ustawowy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Obowiązek ten wynika z zapisu art. 6 ust 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Program taki ma być według zapisów ustawy elementem szerszego - gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Art. 6 ust 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi:

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu *przeciwdziałania przemocy domowej*, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu *przeciwdziałania przemocy domowej* oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie *przeciwdziałania przemocy domowej* w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Obowiązek opracowania projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej spoczywa na zespole interdyscyplinarnym i wynika z art. 9b przywołanej ustawy.

Prezentowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na Lata 2024 – 2030 dla Miasta Wągrowca (zwanego w dalszej części tekstu **Programem**) jest spójny z najważniejszymi dokumentami krajowymi regulującymi problematykę przeciwdziałania przemocy domowej. Podstawowym dokumentem jest Konstytucja RP.

„Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78 poz. 483, z późn. zm.) stanowi w art. 18, że rodzina znajduje się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, zaś w art. 71 ust.1 nakłada na Państwo obowiązek uwzględniania jej dobra w swojej polityce społecznej i gospodarczej oraz statuuje prawo rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Zgodnie z art. 72 ust. 1 Konstytucji Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka i każdy ma prawo żądać od władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Stąd też zadaniem Państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami, w tym przed przemocą ze strony osób najbliższych.” (za Wielkopolskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na Lata 2021 – 2025).

Program będzie realizowany przede wszystkim w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.),

- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266, z późn. zm.).

Główne dokumenty o charakterze strategicznym wyznaczające ramy działań Programu to:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Wielkopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021– 2025.

Rozdział II. DIAGNOZA SKALI PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA OBSZARZE MIASTA WĄGROWCA ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM LICZBY PROCEDUR NIEBIESKICH KART REALIZOWANYCH W LATACH 2020 – 2022

Tabela nr 1- wybrane dane z rejestrów i sprawozdań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Wągrowcu za lata 2020 – 2022 dotyczące rozmiaru zjawiska przemocy domowej w mieście Wągrowiec

Rok sprawozdawczy	2020	2021	2022
Liczba prowadzonych spraw ogółem, w tym z lat poprzedzających rok wyszczególniony	112	90	59
Liczba posiedzeń grup roboczych w roku	323	208	134
Liczba założonych Niebieskich Kart w poszczególnych latach przez wszystkie podmioty uprawnione do założenia Niebieskiej Karty w tym:	64	37	39
Liczba założonych Niebieskich Kart w poszczególnych latach przez Policję	39	17	26
Liczba założonych Niebieskich Kart w poszczególnych latach przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu	20	14	9
Liczba założonych Niebieskich Kart w poszczególnych latach przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wągrowcu	3	4	1
Liczba założonych Niebieskich Kart w poszczególnych latach przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Wągrowcu	1	0	0
Liczba założonych Niebieskich Kart w poszczególnych latach przez placówki oświatowe – szkoły i przedszkola	1	2	2
Liczba założonych Niebieskich Kart w poszczególnych latach przez placówki ochrony zdrowia	0	0	1

Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart w poszczególnych latach, w których osobami podejrzewanymi o stosowanie przemocy domowej byli mężczyźni	50	29	31
Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart, w poszczególnych latach, w których osobami podejrzewanymi o stosowanie przemocy domowej były kobiety	14	8	8
Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart w poszczególnych latach, w których osobami doznającymi przemocy domowej były dzieci	20	10	11
Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart w poszczególnych latach, gdzie przemoc domowa współwystępowała z problemem alkoholowym	49	26	29
Liczba wniosków skierowanych do MKRPA w Wągrowcu o wszczęcie postępowania dotyczącego leczenia odwykowego	11	5	5
Liczba przekazanych informacji do Sądu Rejonowego w Wągrowcu w związku z występowaniem przemocy domowej	6	7	7
Liczba odebranych dzieci ogółem z powodu zagrożenia zdrowia lub życia dziecka w związku z przemocą domową	0	3	10
Liczba rodzin od których odebrano dziecko/dzieci	0	1	2
Liczba osób stosujących przemoc, którzy posiadali zakaz zbliżania się do osoby pokrzywdzonej w wyniku przemocy domowej	12	8	7
Liczba osób oskarżonych o przestępstwo znęcania zobowiązanych przez Sąd do odbycia programów korekcyjnych dla sprawców przemocy	3	2	3

Podkreślić należy, że największe nasilenie występowania przemocy domowej w latach 2020 - 2022 występowało w Wągrowcu na Osiedlu Wschód, ul. Piaskowej (nowe bloki), ul. Nad Nielbą (nowe bloki).

Tabela nr 2. dane z Komendy Powiatowej Policji w Wągrowcu dotyczące rozmiaru zjawiska przemocy domowej za lata 2020 – 2022 nieujęte w w/w tabeli nr 1

Rok	2020	2021	2022
Liczba przeprowadzonych interwencji - ogółem	Interwencje domowe 240	Interwencje domowe 185	Interwencje domowe 115
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej – ogółem	34	40	27
Kobiety	19	24	24
Mężczyźni	2	4	2
Małoletni	13	12	1
Liczba sprawców przemocy domowej zatrzymanych ogółem	16	19	14
Kobiety	1	2	1
Mężczyźni	8	11	9
W tym liczba sprawców zatrzymanych i doprowadzonych do wytrzeźwienia bez względu na płeć	7	6	4

Liczba sprawców przemocy domowej będących w chwili interwencji Policji pod wpływem alkoholu – ogółem	13	18	15
Kobiety	1	3	2
Mężczyźni	12	15	13
Liczba spraw kierowanych do Sądu i Prokuratury na wniosek Policji	24	30	27

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu

2.1. NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY DANYCH MIEJSKIEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W WĄGROWCU ZA LATA 2020 -2022

- W przybliżeniu w trzech na cztery przypadki występowania przemocy domowej problemem współistniejącym jest problem alkoholowy osoby stosującej przemoc.
- Osobami stosującymi przemoc domową są przede wszystkim mężczyźni. Stosunek mężczyzn do kobiet jako osób stosujących przemoc domową w zależności od roku analizy wyniósł w latach 2020 – 2022 w przybliżeniu jak 4 do 1;
- Ok 90% wszczętych spraw w ramach procedury NK było zainicjowanych przez Policję lub MOPS;
- 5% osób stosujących przemoc było zobowiązanych przez Sąd do odbycia programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy;
- Liczba przekazanych do Sądu Rejonowego informacji min. o wgląd w sytuację rodziny w związku z występowaniem przemocy kształtowała się na względnie stałym poziomie i wynosiła 6-7 rocznie;
- Procent sprawców zatrzymanych w czasie interwencji Policji w miejscu zdarzenia wynosił od 25 do 50;
- Liczba dzieci doznających przemocy, gdzie założono NK spadła z 20 w 2020 r. do 11 w 2022 r.;
- Procent osób stosujących przemoc, na których nałożono zakaz zbliżania się do osoby pokrzywdzonej w wyniku przemocy domowej wynosił ok. 20% ogółu stosujących przemoc.

2.2. PRZEMOC DOMOWA A PROBLEM ALKOHOLOWY W RODZINIE

Z analizy dostępnych danych pochodzących ze źródeł ZI MOPS/Wągrowiec (patrz str. 6-7) wynika, że około 75% prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w latach 2020 – 2022, to procedury gdzie przemoc domowa współwystępuje z problemem alkoholowym. Długotrwałe nadużywanie alkoholu osłabia kontrolę nad własnym zachowaniem w tym agresją kierowaną do otoczenia i do siebie. Wg Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (broszura - 2020 Nadużywanie alkoholu a problem przemocy domowej) „Zachowanie pod wpływem alkoholu jednego z członków rodziny wymusza na pozostałych osobach, również na dzieciach, dostosowanie się do zmieniających się zachowań nastrojów osoby uzależnionej, bez przestrzeni na własne potrzeby i uczucia. Atmosfera panująca w domu, a także relacje między członkami rodziny z problemem alkoholowym i/lub przemocy stają się napięte. Nawet niepijący rodzic nie stanowi oparcia, ponieważ jest tak emocjonalnie zaabsorbowany uzależnionym partnerem, że zakłóca to jego zdolność do prawidłowej opieki nad dziećmi i reagowania na ich potrzeby. Stan chronicznego napięcia i stresu zagraża

rozwojowi dziecka. Trwanie w ciągłej niepewności, nieprzewidywalność wydarzeń wywołuje u niego poczucie braku stabilności, bezpieczeństwa i utrudnia prawidłowy rozwój. U dzieci mogą się pojawić dolegliwości psychosomatyczne, zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania, np. lęki, fobie, problemy z nauką, zaburzenia nastroju, nadpobudliwość, zachowania agresywne, autoagresja, izolowanie się, kłopoty z koncentracją. Szczególnie traumatycznym urazem psychicznym dla dziecka jest bycie świadkiem przemocy wobec matki. Odczuwa ono lęki obawę o to, co się stanie z matką, rodzeństwem i z nim samym. Czuje się bezradne, nie potrafi nic zrobić, ponieważ jest tylko dzieckiem zależnym od dorosłych”.

Analizując problem alkoholowy wraz ze współwystępowaniem problemu przemocy warto zauważyć, że w Wągrowcu - mieście wielu supermarketów i całonocnych stacji paliw, istnieje bardzo łatwa dostępność alkoholu, handel nim nie jest poddany ograniczeniom, zaś napoje alkoholowe wciąż są relatywnie tanie i występują w wielu na pozór niegroźnych postaciach tj. napojach niskoprocentowych.

2.3. PRZEMOC DOMOWA W OPINII MIESZKAŃCÓW MIASTA WĄGROWCA

Ustawowy termin „przemoc domowa” obejmuje więcej zjawisk z zakresu przemocy niż „przemoc w rodzinie”. Dlatego jak najbardziej uprawnione jest cytowanie i przytaczanie wyników lokalnych badań i analiz zjawiska „przemocy w rodzinie”, zwłaszcza kiedy same badania przeprowadzono i ich wyniki opublikowano stosunkowo niedawno.

W 2021 roku na zlecenie MOPIRPA w Wągrowcu opracowano raport „Diagnoza Problemów uzależnień miasta Wągrowca”. W jego ramach przeprowadzono badanie opinii mieszkańców na temat przemocy w rodzinie dokonanej na próbie 102 osób dorosłych w okresie od maja do sierpnia 2021 roku. Czterdziestu czterech ankietowanych potwierdziło, iż było świadkami przemocy w rodzinie. Wg ankietowanych czterema najważniejszymi czynnikami mogącymi mieć wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie są kolejno: nadużywanie alkoholu lub narkotyków przez członka rodziny (94% odpowiedzi), choroba psychiczna sprawcy (90% odpowiedzi), konflikt występujący w rodzinie (90% odpowiedzi), zależność finansowa sprawcy z osobą starszą (80% odpowiedzi).

W opinii mieszkańców w przypadku zaistnienia przemocy, ofiary przemocy mogą liczyć na skuteczną pomoc następujących instytucji 1.MKRPA – 37% odpowiedzi, 2.MOPS – 32% odpowiedzi 3.Policji – 29% odpowiedzi 4. Zespołu Interdyscyplinarnego – 27% odpowiedzi, 5. Organizacji Pozarządowych – 13% odpowiedzi, 6. Lokalnych władz samorządowych –9% odpowiedzi.

2.4. SKUTECZNOŚĆ SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ZDANIEM SPECJALISTÓW – WYNIKI I WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ ANKIETY

W listopadzie 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny w Wągrowcu przeprowadził ankietę wśród 31 osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej na terenie miasta Wągrowca. Anonimowa ankieta, której pełna treść znajduje się w suplemencie do tekstu niniejszego programu, zawierała cztery pytania otwarte i dwa zamknięte. Poniżej przedstawiono opracowanie odpowiedzi na postawione pytania.

Pytanie nr 1 Jakie elementy systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Wągrowca nie funkcjonują prawidłowo i wymagają pilnej korekcji?

Powtarzające się odpowiedzi:

- brak opracowanych procedur w przypadku odbioru dzieci,
- niedostateczna jakość poradnictwa medycznego, psychologicznego w obszarze przemocy,

- brak ośrodków zapewniających schronienie dla doznających przemocy,
- brak programów korekcyjno – edukacyjnych, słaby poziom działań nakierowanych na sprawców przemocy,
- niski poziom przepływu informacji międzyinstytucjonalnej,
- małe, niedostateczne nagłośnienie problemu przemocy,
- brak informacji gdzie szukać pomocy,
- brak programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy na terenie Wągrowca,
- niedostateczny dostęp do terapii psychologicznej dla ofiar przemocy,
- współpraca z jednostkami ochrony zdrowia,

Pytanie nr 2 Jakie elementy systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Wągrowca funkcjonują prawidłowo?

Powtarzające się odpowiedzi:

- wymiana informacji o rodzinach, w których występuje przemoc między podmiotami,
- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- kontakty międzyinstytucjonalne, praca socjalna,

Pytanie nr 3 Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby system przeciwdziałania przemocy domowej zapewniał większą niż dotychczas ochronę mieszkańców - osób doznających przemocy domowej?

Powtarzające się odpowiedzi:

- zapewnić wsparcie psychologiczne dla doznających przemocy,
- natychmiast izolować sprawcę od pokrzywdzonych,
- zapewnić dostępność do instytucji pomocowych w godzinach popołudniowych,
- zapewnić pomoc psychiatryczną,
- skupić wysiłki na sprawcach, jako osobach odpowiedzialnych za stosowanie przemocy,
- edukować dzieci i młodzież,
- egzekwować obowiązek udziału sprawców w programach korekcyjno – edukacyjnych,
- prowadzić szeroko rozumianą profilaktykę także w szkołach i przedszkolach,
- zwiększyć zakres oddziaływań edukacyjnych,
- szerzej informować mieszkańców o istniejących formach przemocy,
- korzystać z nadanych uprawnień i dostępnych narzędzi,
- zapewnić dostęp do systematycznej pomocy interdyscyplinarnej,
- organizować zajęcia psychoedukacyjne dla osób pokrzywdzonych przemocą,
- ograniczyć procedury papierowe,
- organizować kampanie informacyjne,

Pytanie nr 4 Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby system przeciwdziałania przemocy domowej w większym stopniu niż dotąd przeciwdziałał powrotowi osób stosujących przemoc domową (mieszkańców miasta Wągrowca) na „ścieżkę stosowania przemocy”?

Powtarzające się odpowiedzi:

- zapewnić dostępność na terenie miasta programów korekcyjno – edukacyjnych,
- zwiększyć świadomość o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy,
- wprowadzić obowiązek uczestnictwa sprawców przemocy w programach korekcyjno – edukacyjnych,
- egzekwować obowiązek leczenia odwykowego,
- częściej stosować nakazy opuszczenia mieszkania,
- stosować konsekwencję w postępowaniu wobec osób stosujących przemoc,
- stosować wszystkie dostępne możliwości wynikające z przepisów prawa,
- medialnie nagłaśniać problem przemocy,

- wykorzystywać instrumenty prawne po to by sprawca poniósł karę,
- działania terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc muszą być skuteczne,

Pytanie nr 5 Czy praca różnych specjalistów z osobami doznającymi przemocy daje Pana/Pani zdaniem pożądane efekty? (proszę podkreślić jedną odpowiedź)

Nazwa instytucji udzielającej odpowiedzi	Zdecydowanie TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	Zdecydowanie NIE
Policja		3	5	
Mops	5	6	1	
MKRPA		3		
Ochrona Zdrowia		1		
Kurator Sądowy	5	1	1	
Oświata				
Razem	10	14	7	

Pytanie nr 6 Czy praca różnych specjalistów z osobami stosującymi przemoc daje Pana/Pani zdaniem pożądane efekty? (proszę podkreślić jedną odpowiedź)

Nazwa instytucji Udzielającej odpowiedzi	Zdecydowanie TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	Zdecydowanie NIE
Policja		1	7	
Mops	5	6	1	
MKRPA		1	1	1
Ochrona Zdrowia			1	
Kurator Sądowy	5	1	1	
Oświata				
Razem	10	9	11	1

Odpowiedzi na pytania nr 5 i 6 obrazują zróżnicowanie opinii i poczucia sprawczości osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej na terenie miasta Wągrowca. Osobami najbardziej nisko oceniającymi efektywność i skuteczność działań różnych specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy są przedstawiciele Policji (patrz odpowiedzi na pyt. 5 i 6). Zważywszy na to, że ok. 60 – 80 procent spraw dotyczących przemocy domowej, było w latach 2020 - 2022 wszczynanych przez Policję jest to powód do wnikliwej analizy tego stanu rzeczy.

2.5. ZASOBY - INSTYTUCJONALNE ELEMENTY SYSTEMU WSPARCIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ DOSTĘPNEGO DLA MIESZKAŃCÓW WĄGROWCA NA TERENIE MIASTA

Na terenie Wągrowca zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez różne podmioty. Są wśród nich jednostki zorientowane na świadczenie wyspecjalizowanej pomocy (przede wszystkim te, których przedstawiciele są uprawnieni do wszczynania procedury Niebieskiej Karty) i jednostki zapewniające pomoc i wsparcie na etapie wstępnej diagnozy problemu. Poniżej, w porządku alfabetycznym zostały przedstawione kluczowe podmioty podejmujące zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w Wągrowcu.

l.p.	Nazwa podmiotu/zawodu/instytucji	Zakres działalności
1	Asystent rodziny MOPS w Wągrowcu	Zadaniem asystenta rodziny jest pomoc rodzinie przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków. Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następuje w obecności pracownika socjalnego. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Asystent rodziny jest uprawniony do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.
2	Edukacja/system edukacji/oświaty	Obejmuje ogół instytucji (szkoły, przedszkola, świetlice, placówki opiekuńcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne), których celem jest upowszechnienie wykształcenia oraz realizowanie określonych celów wychowawczych. Instytucje te poza podstawowym zadaniem kształcenia dzieci i młodzieży m.in. zapewniają im opiekę poza rodziną oraz mając możliwości oddziaływania na rodziców wspierają prowadzone przez nich działania wychowawcze. Szczególną rolę w przeciwdziałaniu zjawiska przemocy domowej w jednostkach oświatowych, ustawodawca przypisał: psychologom, pedagogom, terapeutom, nauczycielom - wychowawcom. Osoby, te są uprawnione do uczestnictwa w pracach grup diagnostyczno – pomocowych, o których mowa poniżej na wniosek grupy diagnostyczno – pomocowej.
3	Grupa diagnostyczno – pomocowa Zespołu Interdyscyplinarnego w Wągrowcu	Grupa osób powoływana przez zespół interdyscyplinarny w celu rozwiązania problemów związanych z występowaniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach. W skład grupy wchodzi obowiązkowo policjant oraz pracownik socjalny. Grupa może być rozszerzona o przedstawicieli MKRPA, oświaty i ochrony zdrowia, kuratorów sądowych oraz innych podmiotów, specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w domowej.
4	Kuratorzy zawodowi i społeczni Sądu Rejonowego w Wągrowcu	Kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.
5	Ochrona zdrowia – publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia	Do zadań przedstawicieli ochrony zdrowia należy: udzielenie podstawowej pomocy medycznej, wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” oraz umiejętne przeprowadzenie rozmowy umożliwiającej rozpoznanie przemocy i pokierowanie osoby krzywdzonej do miejsc, gdzie może uzyskać pomoc. Do obowiązków pracownika ochrony zdrowia należy też wydanie bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej. Dodatkowo istnieje również możliwość uzyskania obdukcji, którą wystawia tylko biegły lekarz sądowy. Jeżeli jest wystawiana na życzenie pacjenta jest płatna, bezpłatnie jest realizowana, jeśli zleci jej przeprowadzenie policja lub prokuratura. Również do obowiązków pracowników ochrony zdrowia należy powiadomienie organów ścigania gdy zachodzi

		<p>podejrzanie popełnienia przestępstwa (np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady wykorzystania seksualnego, itp.). Ujawnienie lub powzięcie podejrzenia o przemoc domową może mieć miejsce podczas: badania ambulatoryjnego w przychodni, badania szpitalnego, wizyty lekarskiej w domu pacjenta, wizyty patronażowej położnej, pielęgniarki, zabiegów pielęgniarstwa w domu pacjenta.</p>
6	Policja – Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu	<p>Do działań Policji, chroniących osoby doświadczające przemoc domową, zgodnie z obowiązującym prawem należą, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interwencja; - sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa); - zatrzymanie osób stosujących przemoc stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia; - zatrzymanie osoby podejrzanej, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemoc na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemoc wobec tej osoby, zwłaszcza gdy grozi popełnieniem takiego przestępstwa; - wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko osobie stosującej przemoc w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa; - zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa; - podjęcie działań prewencyjnych wobec osoby stosującej przemoc; - udzielenie informacji osobie doznającej przemoc o możliwości uzyskania pomocy; - wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”; - Osoby wzywające Policję mają prawo do: <ul style="list-style-type: none"> - uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa; - uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie – numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki; - wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciwko osobie stosującej przemoc; - zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.
7	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wągrowcu	<p>Publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym publiczne poradnie specjalistyczne udzielają dzieciom, od momentu urodzenia, i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, udzielają rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, a także wspomagają przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Do zadań poradni należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie dzieci i młodzieży; - udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej; - realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających

		<p>wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie i prowadzenie wspomagania przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.
8	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu, Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający przy PCPR w Wągrowcu	<p>PCPR jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej realizującą zadania powiatu z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Do tych zadań należy min.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia; - zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej. Do ustawowych zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej; 2) opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową; 3) opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową; 4) wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu. <p>PCPR w Wągrowcu prowadzi mieszkanie interwencyjne w Antoniewie k. Skoków. W strukturach PCPR Wągrowiec mieści się Ośrodek Interwencji Kryzysowej zatrudniający psychologa. Podstawowym celem Ośrodka jest prowadzenie interdyscyplinarnych działań w zakresie interwencji kryzysowej, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Do zadań interwencji kryzysowej należy : indywidualne i rodzinne poradnictwo psychologiczne, indywidualna bądź rodzinna psychoterapia, specjalistyczne poradnictwo prawne, praca socjalna, animowane grupy samopomocowe i grupy wsparcia.</p>
9	Pracownik socjalny MOPS w Wągrowcu	<p>Do zadań pracownika socjalnego w obszarze pracy z osobą/rodziną dotkniętą przemocą należy min. udzielanie kompleksowych informacji o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową; - formach pomocy dzieciom doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc; - możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową; - wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”; - organizacja dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;

		- zapewnienie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy domowej.
10	Punkt informacyjno – konsultacyjny przeciwdziałania przemocy domowej w MOPIRPA w Wągrowcu	Do zadań punktów konsultacyjnych należy m.in.: prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy domowej poprzez udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy, gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy i współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej. Ustawa o pomocy społecznej nie zalicza punktów konsultacyjnych do katalogu jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.
11	Sąd Rejonowy w Wągrowcu – Wydział Rodzinny i Nieletnich	Sąd rodzinny, zgodnie z ustawą o ustroju sądów powszechnych, jest właściwym sądem do rozpoznawania spraw z zakresu m.in.: prawa rodzinnego, postępowania w sprawach nieletnich. Postępowanie w sprawach rodzinnych - sąd rodzinny rozpoznaje sprawy z zakresu władzy rodzicielskiej, adopcji, uznania ojcostwa, ustalania i normowania kontaktów z dzieckiem, opieki oraz kurateli. Postępowanie w sprawach nieletnich uwzględniają sytuacje, kiedy zastosowanie mają środki wychowawcze, poprawcze oraz katalog kar nakładanych w stosunku do osoby nieletniej, która popełniła wykroczenie lub przestępstwo. Sąd rodzinny może nałożyć m.in. na nieletniego upomnienie, zobowiązanie do określonego postępowania, nadzór odpowiedzialny rodziców lub opiekuna, kuratora, a także umieszczenie w zakładzie poprawczym, który jest środkiem poprawczym.
12	Świetlica Socjoterapeutyczna dla Dzieci „Wyspa Radości” w MOPIRPA w Wągrowcu	Zajęcia w świetlicy adresowane są do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych mieszkających na terenie miasta Wągrowca. To miejsce radości, a przede wszystkim wsparcia dla dzieci i młodzieży borykającej się codziennie z problemami wynikającymi z nieprawidłowo funkcjonującej rodziny, w szczególności z problemem alkoholowym, a co za tym idzie z narastającymi frustracjami okresu dzieciństwa i dorastania. Świetlica prowadzi zajęcia grupowe w formie zabawy i warsztatów, a priorytetem jest profilaktyka uzależnień i socjoterapia. Uczestnicy zajęć mają okazję do rozpoznawania i wzmocnienia swoich mocnych stron i talentów, rozwijania swoich umiejętności społecznych, jak również nawiązywania trwałych przyjaźni. Poprzez zajęcia socjoterapeutyczne, profilaktyczne, arteterapię, aktywność fizyczną oraz tworzenie warunków do nauki własnej i pomoc w nauce świetlica wzmocnia osobowość i wspomaga wszechstronny rozwój dzieci. Świetlice prowadzi zespół pedagogów, socjoterapeutów, profilaktyków przy współpracy z psychologiem. Pobyt w świetlicy i korzystanie z jej oferty, w tym dożywiania, jest całkowicie bezpłatny.

13	Prokuratura Rejonowa w Wągrowcu	Prokuratura działa o aktualizowane okresowo „Wytczne Prokuratura Generalnego w sprawie zasad postępowania powszechnych jednostek prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej”. Wg nich „w każdej prokuraturze rejonowej kierownik albo wyznaczony przez niego prokurator pełni rolę konsultanta w sprawach dotyczących przemocy domowej (...). Prokuratorzy konsultanci zobowiązani są współpracować z wydziałami rodzinnymi i nieletnich sądów rejonowych, organami administracji rządowej i samorządowej, z organizacjami pozarządowymi oraz ze służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym w ramach zespołów interdyscyplinarnych (...) bacząc jednak na to, aby współpraca ta nie prowadziła do naruszenia niezależności prokuratora”.
14	Zespół Interdyscyplinarny w Wągrowcu	Grupa specjalistów podejmująca współpracę w celu udzielenia pomocy osobom lub rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Celem głównym zespołu interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej poprzez: diagnozowanie problemu przemocy domowej, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

2.6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ, ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobre rozpoznanie zjawiska przemocy domowej na terenie miasta, - szybka wymiana informacji pomiędzy podmiotami - MOPS, Policją, MKRPA, Sądem, placówkami oświatowymi, - rozwój i profesjonalizacja kadr w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez szkolenia, warsztaty, konferencje, narady, - istnienie miejsca zapewniającego opiekę i pomoc socjoterapeutyczną w godzinach popołudniowych dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym dotkniętym przemocą domową (Świetlica Socjoterapeutyczna dla Dzieci) 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczny poziom dostępu osób doznających przemocy do wysokiej jakości pomocy specjalistycznej, - brak dostępu do programów korekcyjno – edukacyjnych dla stosujących przemoc na terenie Wągrowca, - niedostateczny poziom współpracy w sytuacjach kryzysowych z placówkami medycznymi, - niedostateczne nagłośnienie problemu przemocy w instytucjach, mediach, - brak opracowanych wewnętrznych procedur międzyinstytucjonalnych w przypadku odbioru dzieci z rodziny na wypadek zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą domową, - brak organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, - brak grup wsparcia dla osób doznających przemocy

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrastająca świadomość / wiedza mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej i reagowanie na nią, - zwiększenie możliwości wsparcia w dostępie do programów dla osób stosujących przemoc, - możliwość pozyskania środków zewnętrznych na programy przeciwdziałania przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> - istnienie zakorzenionych poglądów w dziedzinie wychowania dzieci uzasadniających stosowanie przemocy domowej i związana z tym możliwość niedoszacowania zjawiska przemocy, - etykietowanie i stygmatyzacja osób i rodzin z problemem przemocy domowej przez środowisko lokalne, - różnice kulturowe „uzasadniające” stosowanie przemocy przez imigrantów przybyłych z krajów, w których pozycja kobiet jest niższa niż w Polsce - problemy z komunikacją z imigrantami stosującymi przemoc domową, - brak mieszkań ze wsparciem, z których mogłyby skorzystać osoby doświadczające przemocy domowej

Rozdział III. CELE PROGRAMU

3.1. CEL, ADRESACI i REALIZATORZY PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na obszarze miasta Wągrowca w latach 2024 – 2030

Cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktyczno - edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 dla Miasta Wągrowca jest skierowany do:

- 1) ogółu społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób doznających przemocy domowej;
- 3) osób stosujących przemoc domową;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 dla Miasta Wągrowca są:

- Rada Miejska w Wągrowcu;
- Burmistrz Miasta Wągrowca;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu;
- Zespół Interdyscyplinarny w Wągrowcu;
- Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wągrowcu;
- jednostki oświatowe, szkoły, przedszkola;
- pozostałe niewymienione wyżej jednostki organizacyjne samorządu miejskiego, powiatowego, wojewódzkiego realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przy współpracy podmiotów lub organizacji pozarządowych;
- Prokuratura oraz sądy powszechne;
- placówki ochrony zdrowia.

3.2. CELE, DZIAŁANIA, PODDZIAŁANIA I WSKAŹNIKI PROGRAMU

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktyczno - edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Nazwa i nr działania	Nazwa i nr poddziałania	Wskaźniki
1.1. Prowadzenie kampanii informacyjnych edukujących i poszerzających wiedzę społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej w tym o instytucjach udzielających pomocy	1.1.1. Aktualizacja i rozbudowa istniejących stron internetowych jednostek samorządowych, o treści związane z tematyką przemocy domowej	Liczba aktualizacji, liczba nowych stron/podstron internetowych
	1.1.2. Zakup lub produkcja we własnym zakresie materiałów informacyjnych w formie papierowej w szczególności dla osób wykluczonych cyfrowo informujących o zjawisku przemocy domowej i o możliwościach otrzymania pomocy specjalistycznej	Liczba rozpowszechnionych ulotek, folderów
	1.1.3. Organizacja otwartych konferencji na temat przemocy domowej oraz mowy nienawiści	Liczba konferencji
	1.1.4. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej w mediach lokalnych (radio, prasa) naświetlających problem przemocy domowej	Liczba kampanii informacyjnych

1.2. Realizacja działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową	1.2.1. Realizacja warsztatów podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, w szczególności w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba godzin warsztatowych, liczba rodzin uczestniczących
1.3. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży i ich rodziców działań informacyjno- edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy	1.3.1. Realizacja programów /kampanii/projektów itp. w placówkach oświatowych na terenie miasta Wągrowca z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i przemocy rówieśniczej	Liczba działań, liczba uczestników

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Nazwa i nr działania	Nazwa i nr poddziałania	Wskaźniki
2.1. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa i ochrony osób doznających przemocy domowej	2.1.1. Izolowanie sprawców przemocy domowej od osoby doznającej przemocy domową	Liczba osób zatrzymanych stosujących przemoc domową, liczba osób wobec których zastosowano nakazy i zakazy wynikające z Ustawy o ppd
	2.1.2. Zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej	Liczba osób, które skorzystały ze schronienia
	2.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej przez odebranie dziecka	Liczba dzieci umieszczonych u rodziny najbliższej oraz w pieczy zastępczej
2.2. Udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej przez zapewnienie specjalistycznego wsparcia	2.2.1. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej dostępu do bezpłatnej pomocy w szczególności w formie poradnictwa: prawnego, psychologicznego, socjalnego, interwencji kryzysowej, pomocy medycznej	Liczba osób, które skorzystały z pomocy, liczba udzielonych porad,

	2.2.2. Zapewnienie rodzinom z problemem przemocy domowej wsparcia poprzez prowadzenie pracy socjalnej	Liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia socjalnego
	2.2.3. Udzielenie pomocy rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi wsparcia ze strony asystenta rodziny w celu niedopuszczenia do zachowań przemocowych	Liczba rodzin objętych wsparciem, liczba dzieci w tych rodzinach
	2.2.4. Udzielenie wsparcia rodzinom z problemem przemocy domowej w formie pomocy finansowej i rzeczowej	Liczba rodzin objętych pomocą finansową i rzeczową, liczba osób w tych rodzinach

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Nazwa i nr działania	Nazwa i nr poddziałania	Wskaźniki
3.1. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do odpowiednich form korekcji zachowań przemocowych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy	3.1.1. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	Liczba osób skierowanych, liczba osób które ukończyły program korekcyjno - edukacyjny
	3.1.2. Kierowanie osób stosujących przemoc domową na program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową	Liczba osób skierowanych, liczba osób, które ukończyły program psychologiczno - terapeutyczny
	3.1.3. Wnioskowanie do MKRPA w sprawach osób stosujących przemoc domową o podjęcie działań w celu skierowania ich na leczenie odwykowe	Liczba osób skierowanych, które zaczęły leczenie odwykowe, liczba osób skierowanych, które ukończyły leczenie odwykowe
3.2. Działania ułatwiające dostęp do programów korekcyjno – edukacyjnych i programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową na terenie miasta	3.2.1. Wnioskowanie do PCPR w Wągrowcu w spr. zapewnienia realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych i programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową na terenie miasta	Liczba zrealizowanych programów na terenie miasta Wągrowca

	3.2.2. Udzielenie pomocy finansowej osobom stosującym przemoc domową w celu dojazdu i uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych i programach psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc, realizowanych poza miejscem zamieszkania.	Liczba osób stosujących przemoc, którym udzielono pomoc finansową
--	---	---

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Nazwa i nr działania	Nazwa i nr poddziałania	Wskaźniki
4.1.Działania zwiększające poziom kompetencji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej adresowane do członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno– pomocowych	4.1.1. Zakup szkoleń (indywidualnych, grupowych) warsztatów, superwizji, podnoszących poziom kompetencji zawodowych członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno– pomocowych	Liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, superwizji. Liczba godzin szkoleniowych, liczba uczestników szkoleń
	4.1.2.Udział członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno– pomocowych w konferencjach, naradach szkoleniowych organizowanych w Wągrowcu i poza nim podnoszących poziom kompetencji zawodowych	Liczba konferencji, narad, liczba osób biorących udział w konferencjach
	4.1.3. Opracowanie i publikacja procedur szczegółowych na wypadek konieczności zapewnienia ochrony dzieci z powodu zagrożenia życia i zdrowia przez umieszczenie u rodziny zastępczej	Liczba opracowanych procedur
4.2.Działania zwiększające poziom kompetencji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej adresowane do przedstawicieli oświaty, kuratorów sądowych, przedstawicieli ochrony zdrowia,	4.2.1. Szkolenia dla nauczycieli w celu wczesnego rozpoznania symptomów doznawania przemocy domowej wśród dzieci	Liczba szkoleń, liczba uczestników szkoleń
	4.2.2. Szkolenia, warsztaty, konferencje dla pracowników oświaty oraz osób zawodowo zajmujących się pracą z dziećmi i młodzieżą na terenie miasta Wągrowca podnoszące poziom kompetencji zawodowych w obszarze przemocy domowej	Liczba szkoleń, warsztatów, konferencji, liczba uczestników

4.3.Działania podnoszące sprawność organizacyjną MOPS-u w Wągrowcu w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej	4.3.1. Wyodrębnienie Zespołu pracowników socjalnych zajmujących się głównie pomocą osobom doznającym przemocy domowej	Liczba zmian organizacyjnych, liczba pracowników wyspecjalizowanych
	4.3.2. Zapewnienie dyżurów osób - członków ZI w godzinach popołudniowych	Ilość dyżurów

3.3. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring programu będzie prowadzony przez Zespół Interdyscyplinarny w Wągrowcu. Monitoring będzie polegał na bieżącej analizie informacji dotyczących realizowanych działań.

Ewaluacja ilościowa i jakościowa programu będzie dokonywana raz w roku, na początku roku kalendarzowego za poprzedni rok sprawozdawczy. Raport z ewaluacji programu zostanie wykorzystany do sporządzenia rocznego sprawozdania z realizacji programu, który z kolei zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej w Wągrowcu do przyjęcia w pierwszym półroczu następującym po roku sprawozdawczym. W przypadku konieczności korekcji Programu, odpowiednie zmiany będą dokonywane przez Radę Miejską w Wągrowcu przez zmianę Uchwały.

3.4. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie działań wymienionych w Programie będzie się odbywać zgodnie z podziałem kompetencji do realizacji określonych zadań wymienionych głównie w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Z tego względu środki na realizację działań wymienionych w programie będą pochodzić głównie z budżetów: Gminy Miejskiej Wągrowiec, Powiatu Wągrowieckiego, Województwa Wielkopolskiego oraz z krajowych i unijnych funduszy pomocowych w przypadku pozyskania ich w wyniku wygranych konkursów.